

PROJEKT „KOGUKONNATUGIISIKUTE KOOLITUS JA PRAKTIKA“ (Lühitutvustus)

Periood: 1. september 2022 kuni 31. august 2023 (12 kuud).

Projekt hõlmab Lõuna-Eestit (Tartumaa, Viljandimaa, Võrumaa, Põlvamaa ja Valgamaa omavalitsused)

PROJEKTI MEESKOND

Avatud Hariduse Liit www.ahl.ee

esimees ja ühtlasi projektijuht Tõnu Ints 56490277 tonu.ints@ahl.ee

Avatud Hariduse Liidu peamine ülesanne on koolituse praktiline korraldus.

MTÜ Johannes Mihkelsoni Keskus www.jmk.ee

juhataja Veronika Varep, 53 063 893, veronika@jmk.ee

projekti assistent ja juhtumikorraldaja Katrin Kaaver, 52 82 365, katrin.kaaver@jmk.ee

Johannes Mihkelsoni Keskuse peamine ülesanne on koolitusmetoodika jagamine ja õppekava koostamine.

SIHTRÜHMAD:

Projekti otseseks sihtrühmaks on kohalikus kogukonnas töötavad või tööle asuvad tugisikud, kes toetavad Ukraina sõjapõgenikke või teisi toimetulekuraskustes inimesi kogukonnas. Samuti need kohalikud kogukonna liikmed, kes soovivad teha lähiajal vabatahtlikuna tugisiku- või juhtumikorraldaja tööd.

Kaudseks sihtrühmaks on Ukraina sõjapõgenikud ja teised toimetulekuraskustes kogukonna liikmed, kes vajavad tugisiku või juhtumikorraldaja abi.

EESMÄRGID:

Projekti peaesmärk on koolitada ja toetada tugisikuid, vabatahtlikke ja juhtumikorraldajaid, kes täna tegelevad Ukraina sõjapõgenikega ja teiste kogukonnas elavate abivajajatega.

Projekti alaesmärk on tugevdada kogukondi läbi vabatahtlike tugisikute koolituse ning pakkuda neile toetatud praktikat Ukraina sõjapõgenike abistamisel. Samuti on eesmärgiks omavalitsuste ja vabatahtlike ning vabaühenduste vahelise koostöö arendamine kogukondlikus sotsiaaltöös. Projekt aitab omavalitsustel täita sotsiaalhoolekande seaduses nimetatud tugisikuteenuse kohustust.

RAHASTAJA:

Aktiivsete Kodanike Fond (Euroopa Majanduspiirkonna riikide Norra, Islandi ja Liechtensteini rahastus) esindaja Eestis on Avatud Eesti Fond

Projekti kogumaksumus		Taotletav summa		Omafinantseering	
70 083	EUR	66 5967	EUR	3 516	EUR

PROJKETI VAJADUS

Venemaa alustatud sõda on pannud ka Eesti raskete valikute ette. Veel mõne aja eest ei osanud me ette kujutada sellise hulga sõjapõgenike saabumist. Eesti ja eestlaste abistamistaha on olnud imetlusväärne. Vabatahtlikud ja omavalitsuse töötajad on teinud tänuväärset tööd põgenike esmasel elukorralduse tagamisel. Kuid mis saab edasi?

Projektiga tahame pakkuda omavalitustele ja kogukondadele abi tugiisikute ja juhtumikorraldajate ning vabatahtlike koolitamisel ning nende juhendamisel ja toetamisel.

PROJEKTI TEGEVUSED

Kavas on koolitada kaks rühma tugiisikuid, mõlemas 15-16 osalejat, kokku kuni 32 tugiisikut. Seega on igal projektis osaleval omavalitsusel võimalus suunata koolitusele 2-3 inimest (suurematel kuni 5 inimest). Esimese rühma koolitus toimub 2022. aasta oktoobris- detsembris ja teise rühma koolitus 2023. aasta veebruaris- aprillis.

Koolitusele on oodatud nii alustavad kui ka juba tegutsevad tugiisikud, juhtumikorraldajad ning teised vabatahtlikena põgenike või toimetulekuraskustes olevate inimeste abistajad, kes tunnevad vajadust koolituse järgi. Eeldame, et nendel tugiisikutel, kes hakkavad tegelema Ukraina sõjapõgenikega on vene keele oskus, teiste sihtrühmadega tegutsejate puhul see vajalik ei ole.

Kavandatav koolitus on kompaktne (50 tundi, 9 koolituspäeva) ning pakub lisaks koolitusele ka tasustatud tööpraktikat 30 tunni ulatuses. Koolitussükkel koos praktikaga kestab 4-5 kuud. Tugiisikutel on võimalus tööle asuda kohe peale koolituse lõppu. Tugiisikute toetamine jätkub praktika käigus.

Koolitus hõlmab

kõiki kliendi aitamiseks vajalikke valdkondi ja **põhineb CARE metoodikal**. See on erinevaid eluvaldkondi hõlmav rehabilitatsioonimeetod, mis on kliendikeskne, suunatud kohalolule, kliendi tugevuste ja võimaluste leidmisele ning oma tuleviku võimalikult selgele mõtestamisele.

Õppekava

Õppekava järgi jaguneb koolitus kolmeks osaks (kokku 50 tundi, 9 koolituspäeva), tugiisikute iseseisvaks tööks koduülesanne lahendmaisel (kuni 10 tundi) ja sellega tihedalt seotud praktikaks (kuni 30 tundi).

Esimene sissejuhatav osa käsitleb tugiisiku tööd, rolli ja eetikat ning sellesse mahub ka Ukraina sotsiaalset (erinevad kogukonnad) ja poliitilist olukorda (erinevad poliitilised arusaamas) tutvustav osa. Samuti saadakse siin juhised, kuidas aidata inimesi praktilises asjaajamises (juhtumikorralduslik töö).

Teine osa on pühendatud CARE metoodikale, selle teoreetilistele ja praktilistele alustele. Pärast teise osa lõppu on soovituslik alustada praktilise tugiisiku tööga.

Kolmas osa kätkeb endast nii kliendi toetamise teooriat kui ka tugiisiku töö juhendamist ja toetamist paralleelselt praktikaga. Analüüsimiseks võetakse konkreetsete klientide lood ning sammud nende toetamisel ja nõustamisel.

Just sellisel viisil ilmnevad õpitu praktikas rakendamise võimalused ning õpitu kinnistub kõige loomulikumal viisil. Õpitud teadmiste ja saadud oskuste kontroll toimub läbi kodutööde analüüsi ja lõputööde kaitsmise.

Tugiteenuse metoodika valik

Haavatavasse sihtrühma kuuluvate inimestega tegelevad mitmed erinevad asutused ja abistajad, kuid kahjuks väga tihti ei ole inimesel sellist toetajat, kellega koos kõiki abipakkumisi järjestada, hinnata ning siis uusi elumuutvaid valikuid teha. Nende valikute tegemiseks on vaja omakorda aega. Suureks abiks on siinkohal just tugiisik (või juhtumikorraldaja). Tugiisiku esmane ülesanne on aru saada, millised on abivajaja tegelikud soovid

ja vajadused ning kuidas inimene ise nende realiseerimise võimaluse viise näeb. Nendele küsimustele parima vastuse saamiseks sobib kõige paremini CARE metoodika kasutamine kogukondlikus tugiisiku töös.

Mis on CARE metoodika eeliseks?

CARE metoodika eeliseks on see, et kogu protsess on suunatud taastumisele, kohalolekule ja kliendi tugevuste ning võimaluste rõhutamisele.

Äärmiselt vajalik on kliendi taastumise/arengu protsessi järgimine ja toetamine. Ühtlasi on abi olemas tema haavatavusega toimetulekul, oma mina (taas)loomisel (usk, lootus, tahe) ja toetus kogukonnaga ja Eesti ühiskonnaga liitumisel. Samuti on vajalik toetada klienti tugiisiku tähelepaneliku kohalolekuga ning personaalse suhte loomisega ning tunnustamisega. Võrdväärset suhtlusele on sügav teraapiline toime. Sellele järgneb kliendi tugevuste ülesleidmine ning neile keskendumine, varasemate kogemuste väärtustamine ning tuleviku võimaluste analüüs, millele rajada tegevuskava.

Kui tavaliselt keskendutakse tugiisikute koolitamisel enamasti sellele, kuidas klienti tema igapäeva probleemides aidata (mis on ka kindlasti oluline, et tema baasvajadused oleksid kaetud), siis CARE metoodika alusel tegutsemine on universaalsem ning tagab kliendi enda sügavama kaasatuse ning on suunatud tema kaugemate eesmärkide saavutamisele. See annab kliendi igapäevastele sammudele mõtte ning innustuse. Eesmärgiks on, et kliendist saaks täisväärtuslik kogukonna liige.

CARE metoodika kohta saab lähemalt lugeda siit: <https://www.tai.ee/et/sotsiaaltoe/care-metoodika-kui-koikeholmav-rehabilitatsioonikasitus>

Lisaks abistamismetoodikale saavad koolitusel osalejad teadmised võrgustikutööst (võimalikest vajalikest teenustest, tugiisikutöö üldistest põhimõtetest, eetikast).

Johannes Mihkelsoni Keskus on tugiisikutöös CARE metoodikat **tulemuslikult ja tõhusalt** kasutanud juba 8 aastat.

Koolituse oluline osa on praktika, mille osaleja saab teha kogukonnas. Praktika käigus (kuni 30 tundi) saab tugiisik väikest tunnitasu (bruto 7€/tund) ning samuti kaetakse tema sõidukulud. Töötasu ja sõidukulude hüvitamise peamine eesmärk on tagada koolituse ja praktika käigus osalejatele turvaline koolituskeskkond, kattes nende koolituse ja praktikaga seotud sõidukulud.

PROJEKTI TULEMUSED

Projekti tulemusena on olemas Lõuna-Eesti omavalitsustes ja kogukondades 26-32 universaalse ettevalmistusega tugiisikut ja juhtumikorraldajat, kes suudavad abistada Ukraina sõjapõgenikke, aga ka teisi toimetulekuraskustes olevaid inimesi.

Projekti käigus toimuva praktika raames on osutatud tugiisikuteenust 10 kuu vältel kuni 60 abivajajale, eelkõige Ukraina sõjapõgenikele.

Ühtlasi luuakse alus edasise töö jätkamiseks ja tugiisikute töö toetamiseks.